

Zitting 1979–1980

16 094

Wijziging van de Advocatenwet (Nieuwe regeling tuchtrechtspraak)

Nr. 4

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING

TEKST VAN DE ADVOCATENWET ZOALS DEZE ZOU LUIDEN NA DE VOORGESTELDE WIJZIGING¹

§ 1. Van de inschrijving en de beëdiging van de advocaten; van het tableau

Artikel 1

1. De advocaten worden ingeschreven bij de rechtbank van het arrondissement, waarin hun kantoor is gevestigd.
2. De bij de rechtbank in het arrondissement 's-Gravenhage ingeschreven advocaten zijn tevens advocaat bij de Hoge Raad.
3. Een advocaat kan slechts bij één rechtbank ingeschreven zijn.

Artikel 2

1. Ieder, die aan een Nederlandse universiteit of hogeschool in de zin van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs heeft verkregen:
hetzij de graad van doctor in de rechtswetenschap,
hetzij de graad van doctor in de rechtsgeleerdheid of de hoedanigheid van meester in de rechten, mits deze graad of deze hoedanigheid verkregen is op grond van het afleggen van een examen in het Nederlands burgerlijk- en handelsrecht en strafrecht, alsmede in een van de drie volgende vakken: het Nederlandse staatsrecht, administratief recht of belastingrecht,
is bevoegd aan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk inschrijving als advocaat te verzoeken.
2. De griffier zendt onverwijld afschrift van het verzoek aan de raad van toezicht bedoeld in artikel 22, eerste lid, van deze wet.
3. Indien de raad van toezicht zich, overeenkomstig artikel 4, eerste lid, tegen inwilliging van een verzoek om inschrijving met vrucht heeft verzet, wordt een nieuw verzoek, binnen een jaar na het eerstbedoelde ingediend, buiten behandeling gelaten, tenzij, naar het oordeel van de voorzitter van de rechtbank, wijziging in de omstandigheden of het feit dat het verzoek bij een andere rechtbank is ingediend behandeling van het verzoek rechtvaardigt; in het laatste geval handelt de griffier, zoals in het vorige lid is bepaald.

¹ De gewijzigde woorden en gedeelten zijn door cursivering of door strepen in de kantlijn aangegeven. Een V in de kantlijn duidt erop dat tussen de onderstreepte woorden één of meer woorden zijn weggelaten.

Artikel 3

1. De advocaten worden bij de rechtbank, waarbij zij verlangen te worden ingeschreven, op requisitoir van het openbaar ministerie beëdigd.
2. Zij leggen de navolgende eed of belofte af:
«Ik zweer (beloof) getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet, eerbied voor de rechterlijke autoriteiten, en dat ik geen zaak zal aanraden of verdedigen, die ik in gemoede niet gelove rechtvaardig te zijn.»

Artikel 4

1. De verzoeker wordt niet toegelaten tot de beëdiging, indien de raad *van toezicht* binnen zes weken na de indiening van het verzoek bij met redenen omklede beslissing verklaart tegen de inschrijving verzet te doen.
2. Deze beslissing kan alleen worden genomen na verhoor of behoorlijke oproeping van de verzoeker, op een der na te noemen gronden;
  - a. dat de verzoeker niet voldoet aan de in artikel 2 gestelde vereisten voor inschrijving;
  - b. dat gegronde vrees bestaat, dat de verzoeker als advocaat inbreuk zal maken op de voor de advocaten geldende wetten, verordeningen en besluiten of *zich anderszins zal schuldig maken aan enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt.*
3. Indien de *raad van toezicht* binnen die termijn geen verzet heeft gedaan, of vóór de afloop daarvan verklaart geen bezwaar tegen de beëdiging te hebben, kan de beëdiging, mits binnen een jaar na de indiening van het verzoek, geschieden.

Artikel 5

1. De secretaris van de raad *van toezicht* zendt onverwijld afschrift van de beslissing, houdende verzet tegen de inschrijving:
  - a. aan de verzoeker, *bij aangetekende brief*;
  - b. aan de rechtbank, bij welke inschrijving is verzocht.
2. De verzoeker kan gedurende *dertig dagen* na de dag van verzending aan hem van het afschrift van de beslissing beklag doen bij het hof van discipline, bedoeld in artikel 51.
3. Het beklag wordt gedaan bij verzoekschrift, in zeventvoud in te dienen en vergezeld van zes afschriften van de beslissing, waartegen het beklag is gericht. De griffier zendt onverwijld een der exemplaren van het verzoekschrift aan de raad *van toezicht*, die de beslissing heeft genomen.

Artikel 6

1. Het hof van discipline beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de verzoeker en van de raad *van toezicht*. Op de behandeling van de zaak zijn artikel 56, vijfde, en artikel 57, tweede en zesde lid, van overeenkomstige toepassing.
2. De raad *van toezicht* kan zich door zijn deken of een zijner leden doen vertegenwoordigen; de verzoeker kan zich door een advocaat doen bijstaan.

Artikel 7

- De griffier zendt onverwijld afschrift van de beslissing:
- a. aan de verzoeker;
  - b. aan de raad *van toezicht*;
  - c. aan de rechtbank, bij welke de inschrijving werd verzocht.

Artikel 8

1. De advocaten worden door de griffier op het tableau gesteld op vertoon hunner akte van beëdiging, welke alsdan en daarna telkenjare in de maand september door de griffier kosteloos wordt gevisieerd.

2. Zij, die verlangen niet langer op het tableau te staan, als advocaat bij een andere rechtbank ingeschreven worden, enige betrekking verkrijgen, waarmede het beroep van advocaat onverenigbaar is, of hun akte van beëdiging niet binnen de tijd tot het viseren daarvan voorgeschreven, aan de griffier tot dat einde ter hand stellen, worden op hun aangifte of op requisitoir van het openbaar ministerie, de raad *van toezicht* gehoord, van het tableau geschrapt.

3. De griffier geeft van de inschrijving of schrapping binnen acht dagen schriftelijk kennis aan de algemene raad en aan de raad *van toezicht*.

4. Gelijke kennisgeving binnen dezelfde termijn geschiedt daarenboven door de griffier van de rechtbank in het arrondissement 's-Gravenhage aan de Hoge Raad en het gerechtshof te 's-Gravenhage en door de griffier bij de rechtbank in een der overige arrondissementen, waarin een gerechtshof is gevestigd, aan dat gerechtshof.

5. Schrapping van het tableau brengt mede verlies van de betrekkingen, waarbij de hoedanigheid van advocaat vereiste voor verkiesbaarheid of benoembaarheid is.

Artikel 9

1. De raad *van toezicht* kan gedurende één jaar nadat een advocaat is beëdigd, beslissen dat hij van het tableau zal worden geschrapt, wanneer hetzij de advocaat, de raad *van toezicht* of het hof van discipline zo onjuiste of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt, dat hij, ware de juiste toedracht van zaken de raad van toezicht of het hof van discipline bekend geweest, niet tot de beëdiging zou zijn toegelaten, hetzij de advocaat zich in het tijdvak tussen het verzoek tot inschrijving en de beëdiging aan een zo ernstige misdrijving heeft schuldig gemaakt, dat hem, indien hij na de beëdiging zich daaraan zou hebben schuldig gemaakt, de maatregel van schrapping van het tableau zou zijn opgelegd.

2. De raad *van toezicht* beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de betrokken advocaat. Op de behandeling zijn de artikelen 47 en 49, tweede tot en met laatste lid, van overeenkomstige toepassing.

3. De secretaris van de raad *van toezicht* zendt onverwijld afschrift van een beslissing, als in het eerste lid bedoeld, *per aangetekende brief* aan de betrokken advocaat.

4. Van een zodanige beslissing kan de betrokken advocaat binnen *dertig dagen* na de dag van verzending van het afschrift hoger in beroep komen bij het hof van discipline. Artikel 5, derde lid, en artikel 6 zijn van overeenkomstige toepassing.

5. De griffier van het hof van discipline zendt onverwijld afschrift van de beslissing aan de betrokken advocaat en aan de raad *van toezicht*.

6. Zodra de beslissing tot schrapping van het tableau in kracht van gewijsde is gegaan, wordt zij door de secretaris van de *raad van toezicht* medege-deeld aan de rechtbank, bij welke de advocaat is ingeschreven.

Artikel 9a

Tot het voeren van de titel van advocaat is uitsluitend gerechtigd hij die als advocaat binnen Nederland is ingeschreven en hij die buiten Nederland tot het voeren van een overeenkomstige titel bevoegd is.

§ 2. Van de bevoegdheden en verplichtingen der advocaten

Artikel 10

De advocaten oefenen de praktijk uit overeenkomstig de bevoegdheden en vereisten, bij de Wetboeken van Burgerlijke Rechtsvordering en Strafvordering en de bij de bijzondere wetten en besluiten gegeven en gevorderd, en overeenkomstig deze wet en de daarop berustende verordeningen en besluiten.

Artikel 11

1. Zowel in burgerlijke als in strafzaken hebben de advocaten, bij welke rechtbank binnen het Rijk ook ingeschreven, de bevoegdheid, om als zodanig ook voor alle andere rechterlijke colleges binnen het Rijk op te treden.

2. In de gevallen, waarin een advocaat zijn beroep uitoefent buiten het arrondissement, waarin zijn kantoor is gevestigd, kan van hem vóór alle toelating worden gevorderd de vertoning van zijn akte van beëdiging, naar de voorschriften van artikel 8 van deze wet behoorlijk geïllustreerd.

Artikel 12

1. De advocaten zijn verplicht hun kantoor te hebben binnen het arrondissement der rechtbank, bij welke zij zijn ingeschreven.

2. Zij mogen niet tevens in een ander arrondissement een kantoor hebben.

3. Het kantoor van de advocaat geldt voor al zijn handelingen als zodanig als gekozen woonplaats. De advocaat, die zijn kantoor niet heeft in de gemeente, waar de rechtbank, bij welke hij is ingeschreven, is gevestigd, moet bovendien een woonplaats in die gemeente kiezen en daarvan doen blijken ter griffie.

4. Door Onze Minister van Justitie kan om bijzondere redenen aan een advocaat, die zijn *kantoor buiten Nederland wenst te vestigen* ontheffing van het in het eerste lid vervatte voorschrift worden verleend. De raad *van toezicht* wordt tevoren gehoord.

5. Advocaten, die aan de voorschriften van dit artikel niet voldoen, worden, na een aanmaning daartoe door de raad *van toezicht* op requisitor van het openbaar ministerie van het tableau geschrapt.

Artikel 13

1. De rechtzoekende die niet of niet tijdig een advocaat bereid vindt hem zijn diensten te verlenen in een zaak, waarin vertegenwoordiging door een advocaat is voorgeschreven dan wel bijstand uitsluitend door een advocaat of procureur kan geschieden, kan zich wenden tot de deken van de orde van advocaten in het arrondissement waar de zaak moet dienen, met het verzoek een advocaat aan te wijzen.

2. De deken kan het verzoek alleen wegens gegronde redenen afwijzen. Hij kan een aanwijzing op grond van bijzondere redenen wijzigen of intrekken.

3. Een beslissing tot afwijzing van het verzoek moet schriftelijk worden gegeven en met redenen zijn omkleed; van deze beslissing kan de verzoeker binnen *dertig dagen* na de dag van verzending beklag doen bij het hof van discipline, bedoeld in artikel 51.

4. De aangewezen advocaat is verplicht zijn diensten te verlenen.

5. De advocaat, door de voorzitter van een college of de raad van rechtsbijstand in strafzaken als raadsman toegevoegd, is verplicht als zodanig op te treden of zich overeenkomstig artikel 46 van het Wetboek van Strafvordering te doen vervangen, zolang niet een gekozen raadsman is opgetreden of op de voet van artikel 45 van het Wetboek van Strafvordering een ander is toegevoegd.

Artikel 14

De advocaten pleiten staande, gekleed in het kostuum bij het bijzondere reglement op dat onderwerp bepaald, des goedvindende met gedekten hoofde.

Artikel 15

Het beroep van advocaat is verenigbaar met dat van procureur.

Artikel 16

1. Advocaten, die in staat van faillissement worden verklaard, wegens schulden worden gegijzeld of onder curatele worden gesteld, zijn gedurende de duur van het faillissement, de gijzeling of de curatele van rechtswege in de uitoefening van de praktijk geschorst.

2. Een advocaat, die wegens lichaams- of zielsgebreken niet in staat is tot behoorlijke uitoefening van de praktijk, kan na verhoor of behoorlijke oproeping door de raad *van discipline* voor onbepaalde tijd in de uitoefening van de praktijk worden geschorst. Op de behandeling van de zaak zijn de artikelen 47 en 49, tweede tot en met het *negende* lid, van overeenkomstige toepassing. Op verzoek van de advocaat kan de raad *van discipline* te allen tijde de schorsing opheffen.

3. De *griffier van de raad van discipline* zendt onverwijld afschrift van een beslissing, waarbij de schorsing is uitgesproken of op een verzoek tot opheffing van de schorsing is beslist, *bij aangetekende brief* aan de advocaat, *aan de deken van de orde in het betrokken arrondissement* en aan de deken van de Nederlandse orde van advocaten.

4. Zowel de advocaat als de deken der Nederlandse orde van advocaten kan binnen *dertig dagen* na de dag van verzending aan hem van het afschrift tegen een beslissing als in het vorige lid bedoeld in hoger beroep komen bij het hof van discipline. Artikel 56, derde lid, artikel 57 met uitzondering van het vijfde lid, alsmede artikel 58 zijn van overeenkomstige toepassing.

5. De beslissing tot schorsing in de uitoefening van de praktijk, onderscheidenlijk tot opheffing van de schorsing, wordt, zodra zij in kracht van gewijsde is gegaan, door de *griffier van de raad van discipline* medegedeeld aan de rechtbank, bij welke de advocaat is ingeschreven.

6. De geschorste mag gedurende de schorsing de titel van advocaat niet voeren.

§ 3. Van de Nederlandse orde van advocaten, van de orden in de arrondissementen, en van haar organen

AFDELING 1

Van de samenstelling en de bevoegdheid

Artikel 17

1. De gezamenlijke advocaten, die in Nederland zijn ingeschreven, vormen de Nederlandse orde van advocaten. Zij is gevestigd te 's-Gravenhage. Zij is een publiekrechtelijk lichaam als bedoeld in het vijfde hoofdstuk der Grondwet.

2. De gezamenlijke advocaten, die bij een zelfde rechtbank zijn ingeschreven, vormen de orde van advocaten in het arrondissement.

3. De Nederlandse orde van advocaten en de orden zijn rechtspersonen.

Artikel 18

1. Aan het hoofd van de Nederlandse orde van advocaten staat een algemene raad, bestaande uit negen leden, onder wie de deken.

2. De deken wordt bij ontstentenis of verhindering vervangen door een lid van de algemene raad, daartoe door die raad aangewezen.

Artikel 19

1. De deken en de overige leden van de algemene raad worden gekozen door een college van afgevaardigden, dat daartoe ieder jaar in de maand november bijeenkomt.

2. Het lidmaatschap van de algemene raad is niet verenigbaar met het lidmaatschap van het college van afgevaardigden.

3. Jaarlijks treden twee leden volgens een door de algemene raad vast te stellen rooster af.

4. In vacatures die tussentijds ontstaan voorziet het college van afgevaardigden *zo spoedig mogelijk, zo nodig* in een buitengewone vergadering.

5. Niemand kan langer dan negen jaren in het geheel, als deken of als lid, deel uitmaken van de algemene raad.

Artikel 20

1. De afgevaardigden en hun plaatsvervangers worden voor de tijd van drie jaren gekozen in vergaderingen van de orden in de arrondissementen in de maand oktober te houden; zij zijn herkiesbaar.

2. De aantallen afgevaardigden en plaatsvervangers bedragen: één voor orden, bestaande uit niet meer dan 50 advocaten, twee voor orden, bestaande uit 51–150 advocaten, drie voor orden, bestaande uit 151–300 advocaten, vier voor orden, bestaande uit 301 of meer advocaten,

3. Voor de toepassing van het vorige lid is beslissend het aantal advocaten in een arrondissement ingeschreven op de eerste oktober van het jaar waarin de verkiezing, bedoeld in het eerste lid, wordt gehouden.

4. De plaatsvervangers treden op in volgorde van verkiezing.

5. Bij gebleken behoefte kan in vacatures onmiddellijk worden voorzien.

6. De secretaris van de algemene raad treedt op als secretaris van de vergadering van het college van afgevaardigden.

Artikel 21

Bij verhindering van een afgevaardigde, een vergadering van het college van afgevaardigden bij te wonen, geeft hij daarvan onverwijld kennis aan de in artikel 20, vierde lid, aangegeven plaatsvervanger.

Artikel 22

1. *De orde in het arrondissement wordt bestuurd door een raad van toezicht*, bestaande in de arrondissementen, waarin honderdeenenvijftig of meer advocaten de praktijk uitoefenen, uit zeven en in de andere arrondissementen uit vijf leden, onder wie de deken.

2. De deken en de overige leden van de raad **van toezicht** worden *uit de leden der orde* gekozen in de jaarlijkse vergadering der orde, te houden in de maand oktober.

3. Voor de toepassing van het eerste lid is beslissend het aantal advocaten in een arrondissement ingeschreven op de eerste oktober van het jaar waarin de verkiezing wordt gehouden. Moet door vermeerdering van dit aantal het aantal leden van de raad *van toezicht* worden gewijzigd, dan geschiedt zulks in de eerstvolgende jaarlijkse vergadering. Vermindering van het aantal leden van de raad *van toezicht* vindt slechts plaats wanneer de reden daarvoor op de eerste oktober van de drie achtereenvolgende jaren heeft bestaan. De vermindering geschiedt in de eerstvolgende jaarlijkse vergadering; alsdan treedt de gehele raad *van toezicht* af en wordt een nieuwe raad van toezicht gekozen.

4. Jaarlijks treden twee leden volgens door de raad *van toezicht* vast te stellen rooster af. De deken is herkiesbaar. Een lid van de raad *van toezicht* kan steeds tot deken gekozen worden. De leden van de raad *van toezicht* zijn niet herkiesbaar, tenzij het huishoudelijk reglement anders bepaalt.

5. Bij gebleken behoefte kan in vacatures onmiddellijk worden voorzien.

Artikel 23

1. De deken wordt bij ontstentenis of verhindering vervangen door een lid van de raad *van toezicht*, daartoe door die raad aangewezen.

2. De raad *van toezicht* wijst uit zijn midden een secretaris en een penningmeester aan.

Artikel 24

V 1. Als leden van de algemene raad, van het college van afgevaardigden en van de raden *van toezicht* zijn slechts *verkiesbaar advocaten*, die de ouderdom van zeventig jaren nog niet hebben bereikt. Na het bereiken van die leeftijd treden zij af met ingang van de eerstvolgende maand.

2. Bij huishoudelijk reglement van de orde in het arrondissement kan worden bepaald, dat als lid van de raad *van toezicht* slechts advocaten *verkiesbaar* zijn, die tenminste gedurende een bepaalde tijd drie jaren niet te boven gaande, als zodanig zijn ingeschreven.

Artikel 25

De vergadering der Nederlandse orde van advocaten beraadslaagt over onderwerpen, die voor advocaten en rechtzoekenden van belang zijn.

Artikel 26

De algemene raad en de raden *van toezicht* *bevorderen een behoorlijke uitoefening der praktijk en zijn bevoegd tot het nemen van alle maatregelen, die daartoe kunnen bijdragen*. Zij komen op voor de rechten en belangen en zien toe op de naleving van de plichten van de advocaten als zodanig *en vervullen de taken die hun bij verordeningen zijn opgedragen*.

Artikel 27

De algemene raad vertegenwoordigt de Nederlandse advocaten overal, waar daartoe aanleiding bestaat, ook indien het belang der Nederlandse orde daarbij niet rechtstreeks betrokken is.

Artikel 28

V 1. Het college van afgevaardigden kan verordeningen vaststellen in het belang van de goede uitoefening van de *praktijk, daaronder* begrepen verordeningen betreffende de verzorging van advocaten bij hoge leeftijd en gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid en van de nabestaanden van overleden advocaten. Het college stelt voorts de nodige verordeningen vast betreffende de huishouding en de organisatie van de Nederlandse orde van advocaten.

2. *Voorstellen voor verordeningen worden aan het college van afgevaardigden gedaan door de algemene raad of door ten minste vijf afgevaardigden*. Alvorens een ontwerp-verordening bij het college van afgevaardigden in te dienen kan de algemene raad de raden *van toezicht* uitnodigen hun oordeel kenbaar te maken.

3. De verordeningen worden na de vaststelling onverwijld medegedeeld aan Onze Minister van Justitie en afgekondigd in de Nederlandse Staatscourant.

Artikel 29

1. De verordeningen zijn slechts verbindend voor de leden van de Nederlandse orde van advocaten.
2. Zij mogen geen bepalingen inhouden omtrent punten, waarin door of krachtens de wet is voorzien, noch treden in aangelegenheden, die zich ten gevolge van het uiteenlopen der omstandigheden in de arrondissementen niet lenen voor algemene voorzieningen.
3. De bepalingen van verordeningen, in welker onderwerp door of krachtens de wet wordt voorzien, houden van rechtswege op te gelden.

Artikel 30

1. Besluiten van het college van afgevaardigden of van de algemene raad kunnen, voor zover zij met het recht of het algemeen belang strijden, door Ons worden geschorst of vernietigd.
2. De schorsing of vernietiging geschiedt binnen zes maanden na de in artikel 28, derde lid, bedoelde mededeling of, wanneer het een besluit van de algemene raad betreft, binnen zes maanden nadat het besluit ter kennis van Onze Minister van Justitie is gekomen, bij een met redenen omkleed besluit, dat, in geval van schorsing, de duur daarvan bepaalt.
3. Schorsing stuit onmiddellijk de werking van de geschorste bepalingen. Zij kan, ook na verlenging, niet langer dan een jaar duren.
4. Is binnen de voor schorsing bepaalde tijd de vernietiging door Ons niet uitgesproken, dan wordt het geschorste besluit geacht geldig te zijn.
5. Vernietiging brengt mede de vernietiging van alle daarvoor vatbare gevolgen der vernietigde bepalingen voor zover bij Ons besluit niet anders is bepaald.

Artikel 31

De algemene raad en de raden *van toezicht* vertegenwoordigen de Nederlandse orde van advocaten, onderscheidenlijk de orden, in en buiten rechte.

Artikel 32

1. De algemene raad en de raden *van toezicht* besturen de Nederlandse orde van advocaten, onderscheidenlijk de orden in de arrondissementen, en voeren het beheer over haar vermogen, daaronder begrepen de handelingen bedoeld bij het tweede lid van artikel 1833 van het Burgerlijk Wetboek.
2. Het college van afgevaardigden en de vergadering der orde in het arrondissement stellen jaarlijks de bedragen vast, die de *leden* ter dekking van de door de Nederlandse orde van advocaten, onderscheidenlijk door de orde te maken kosten moeten bijdragen.
3. De algemene raad en de raden *van toezicht* doen jaarlijks rekening en verantwoording van hun geldelijk beheer. Deze rekening en verantwoording wordt onderzocht door een commissie van drie leden, door het college van afgevaardigden, onderscheidenlijk de orde, uit hun midden aan te wijzen. De commissie brengt verslag uit aan het college onderscheidenlijk de orde. Goedkeuring van de rekening door het college van afgevaardigden, onderscheidenlijk de orde, strekt de algemene raad, onderscheidenlijk de raad *van toezicht*, tot decharge.
4. Jaarlijks wordt door de algemene raad en de raden van toezicht een verslag betreffende het afgelopen jaar uitgebracht en in de vergadering van het college van afgevaardigden, onderscheidenlijk van de orde, ter bespreking gesteld.

Artikel 33

De algemene raad houdt het bureau van de Nederlandse orde van advocaten in stand en geeft door middel daarvan voorlichting ten aanzien van al die onderwerpen, waarvan de wetenschap voor de advocaat van belang is, streeft de eenheid van beroepsgenoten na en bevordert de behandeling van wetenschappelijke en praktische vraagstukken in algemene vergaderingen van advocaten.

Artikel 34

De algemene raad benoemt en ontslaat zijn secretaris, die niet lid van de algemene raad kan zijn. Slechts advocaten kunnen secretaris van de algemene raad zijn. De secretaris van de algemene raad heeft de leiding van het bureau van de orde; de algemene raad stelt zijn salaris vast, regelt de voorwaarden onder welke hij werkzaam zal zijn en voorziet in zijn vervanging bij verhindering of afwezigheid. Hij kan tevens griffier van het hof van discipline zijn.

Artikel 35

- V
1. De deken der orde licht de leden voor over al hetgeen verband houdt met de wijze van uitoefening van de *praktijk*. Hij kan zijn bemiddeling verlenen tot het bijleggen van geschillen tussen advocaten onderling of tussen advocaten en derden.
  2. De deken kan een deel van zijn bemoeiingen aan een ander lid van de raad *van toezicht* opdragen.

Artikel 36

De Nederlandse orde van advocaten, de algemene raad, het college van afgevaardigden, de orden en de raden *van toezicht* kunnen huishoudelijke reglementen vaststellen.

AFDELING 2

Van de vergaderingen

Artikel 37

1. De deken van de Nederlandse orde van advocaten, onderscheidenlijk de deken der orde roept een vergadering bijeen zo vaak hij zulks nodig oordeelt en steeds indien voor de Nederlandse orde van advocaten ten minste vijftig leden, voor de algemene raad of voor de raad *van toezicht* ten minste twee leden, voor het college van afgevaardigden ten minste vier leden en voor een orde ten minste zes leden zulks schriftelijk verzoeken.
2. De deken van de Nederlandse orde van advocaten en de leden van de algemene raad hebben toegang tot de vergaderingen van het college van afgevaardigden.

Artikel 38

1. In de vergaderingen bekleedt de deken het voorzitterschap.
2. In de vergaderingen van de raad *van toezicht* en van de orde in het arrondissement heeft de deken bij staken der stemmen een beslissende stem.

Artikel 39

1. Een behoorlijk bijeengeroepen vergadering wordt gehouden ongeacht het aantal aanwezige leden.

2. Een vergadering van de algemene raad wordt evenwel niet gehouden wanneer niet ten minste vijf leden, en een vergadering van het college van afgevaardigden niet wanneer niet meer dan de helft van het aantal afgevaardigden of hun plaatsvervangers is opgekomen.

3. Wanneer in een vergadering van het college van afgevaardigden het vereiste aantal afgevaardigden of plaatsvervangers niet is opgekomen, wordt een nieuwe vergadering belegd. Deze vergadering wordt gehouden ongeacht het aantal afgevaardigden of plaatsvervangers, dat is opgekomen.

Artikel 40

1. In de vergadering der orde in het arrondissement zijn *alle leden stemgerechtigd*.

2. Iedere stemgerechtigde brengt één stem uit.

Artikel 41

1. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd; in de vergadering der Nederlandse orde van advocaten en der orden wordt echter gestemd bij zitten en opstaan, tenzij een der aanwezigen een mondelinge stemming bij hoofdelijke oproeping verlangt.

2. Bij het doen van keuzen van personen wordt gestemd bij gesloten en ongetekende briefjes.

3. Indien bij het nemen van een besluit over een zaak door geen der aanwezigen stemming wordt gevraagd, wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen.

Artikel 42

1. In een vergadering van de algemene raad is een stemming nietig, indien niet ten minste vijf leden daaraan hebben deelgenomen.

2. In een vergadering van het college van afgevaardigden is een stemming nietig, indien niet meer dan de helft van het aantal afgevaardigden of plaatsvervangers, dat zitting heeft, daaraan heeft deelgenomen.

3. Bij het doen van keuzen van personen worden afgevaardigden of hun plaatsvervangers, die niet of behoorlijk ingevulde briefjes ingeleverd hebben, voor de toepassing van dit artikel geacht aan de stemming te hebben deelgenomen.

4. Een stemming is geldig ongeacht het aantal afgevaardigden of hun plaatsvervangers, dat eraan heeft deelgenomen, ingeval opnieuw wordt gestemd over een voorstel of over een benoeming, ten aanzien waarvan in een vroegere vergadering een stemming op grond van het bepaalde in het tweede lid nietig was.

Artikel 43

1. Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming wordt de volstreekte meerderheid vereist van de leden, die aan de stemming hebben deelgenomen.

2. Bij het doen van keuzen van personen worden de leden, die niet of niet behoorlijk ingevulde briefjes ingeleverd hebben, voor de toepassing van dit artikel geacht niet aan de stemming te hebben deelgenomen.

Artikel 44

1. Bij staking van stemmen over zaken wordt, behoudens het bepaalde in artikel 38, tweede lid, het nemen van een besluit uitgesteld tot een volgende vergadering, waarin de beraadslagingen kunnen worden heropend.

2. In deze, en evenzo in een voltallige vergadering wordt, behoudens het bepaalde in artikel 38, tweede lid, bij staken der stemmen over zaken het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

Artikel 45

1. Bij de stemming over personen treden in de vergaderingen twee door de voorzitter aan te wijzen leden als stemopnemers op.
2. De stemopnemers onderzoeken, of het aantal briefjes gelijk is aan dat der tegenwoordig zijnde leden.
3. Er hebben zovele afzonderlijke stemmingen plaats als personen te kiezen zijn; bij keuze van een deken wordt over hem in de eerste plaats gestemd.
4. In geval van twijfel over de inhoud van een briefje beslist de voorzitter.
5. Een verkregen meerderheid van stemmen geldt niet, wanneer de vergadering beslist, dat daarop een tussen het aantal der briefjes en dat der aanwezigen bestaand verschil van invloed heeft kunnen zijn.
6. Wanneer niemand bij de eerste stemming de volstreckte meerderheid heeft verkregen, wordt tot een tweede vrije stemming overgegaan.
7. Is ook bij deze geen volstreckte meerderheid verkregen, dan wordt de stemming bepaald tot de twee personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben verkregen, of, zijn de meeste stemmen tussen de meerdere personen verdeeld, tot allen die aldus de meeste stemmen hebben erlangd.
8. Indien ook hierdoor geen meerderheid van stemmen is verkregen, wordt een vierde stemming gehouden over twee personen die bij de derde stemming de meeste stemmen hebben erlangd.
9. Indien bij de derde of de vierde stemming twee of meer personen hetzelfde aantal stemmen hebben verkregen, beslist het lot.

§ 4. Van de tuchtrechtspraak

Artikel 46

De advocaten zijn aan tuchtrechtspraak onderworpen ter zake van enig handelen of nalaten in strijd met de zorg die zij als advocaten behoren te betrachten ten opzichte van degenen wier belangen zij als zodanig behartigen of behoren te behartigen, ter zake van inbreuken op de verordeningen van de Nederlandse orde en ter zake van enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt. Deze tuchtrechtspraak wordt uitgeoefend in eerste aanleg door de raden van discipline en in hoger beroep, tevens in hoogste ressort, door het hof van discipline.

Artikel 46a

1. In het rechtsgebied van elk gerechtshof is een raad van discipline, wiens rechtsgebied samenvalt met dat van het gerechtshof en die de tuchtrechtspraak in eerste aanleg uitoefent met betrekking tot de advocaten, ingeschreven bij de arrondissementsrechtbanken in dat gebied.
2. De raden van discipline zijn gevestigd in de vestigingsplaatsen van de gerechtshoven. Zij kunnen ook buiten de vestigingsplaats zitting houden.
3. Met betrekking tot de leden-advocaten van de raden van discipline wordt de tuchtrechtspraak in eerste aanleg uitgeoefend door een door het hof van discipline naar aanleiding van een ingekomen klacht ambtshalve aan te wijzen andere raad van discipline. Van een zodanige verwijzing geeft de voorzitter van het hof van discipline kennis aan de aangewezen raad van discipline alsmede aan de deken die de klacht ter kennis heeft gebracht van het hof van discipline en aan de klager.

Artikel 46b

1. Elke raad van discipline bestaat uit een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en acht leden-advocaten.
2. De voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter worden door Onze Minister van Justitie voor de tijd van vier jaren benoemd uit leden van de rechterlijke macht met rechtspraak belast.

3. De leden kunnen alleen zijn advocaten, die zijn ingeschreven bij een rechtbank binnen het rechtsgebied van de betrokken raad en die langer dan vijf jaar in Nederland zijn ingeschreven.
4. De leden worden door het college van afgevaardigden in de in artikel 19, eerste lid, bedoelde vergadering gekozen uit voordrachten van de raden van toezicht voor de tijd van vier jaren. Elke raad van toezicht zal voor elke vacature in de raad van discipline in zijn rechtsgebied bij het college van afgevaardigden een voordracht indienen, waarop twee kandidaten worden voorgedragen.
5. De voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter treden tegelijk af. Zij zijn eenmaal terstond herbenoembaar.
6. Van de leden treedt volgens een door de betrokken raad van discipline vast te stellen rooster jaarlijks één vierde deel af.
7. De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de leden treden in ieder geval af met ingang van de eerstvolgende maand na die waarin zij de leeftijd van zeventig jaren hebben bereikt.
8. Indien de zetel van voorzitter of plaatsvervangend voorzitter tussentijds vacant raakt, voorziet Onze Minister van Justitie zo spoedig mogelijk in de vacature.
9. In vacatures van leden die tussentijds ontstaan, voorziet het college van afgevaardigden zo spoedig mogelijk, zo nodig in een buitengewone vergadering. Het is daarbij niet aan een voordracht gebonden.
10. Zij die benoemd zijn ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats, treden af op het tijdstip, waarop degenen in wier plaats zij zijn benoemd, hadden moeten aftreden.
11. De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de leden blijven na het verstrijken van hun ambtstermijn in functie, totdat de door hun aftreden opengevallen plaats weer is vervuld. Zij blijven na hun aftreden, ook nadat in de door hen opengelaten plaatsen is voorzien, bevoegd om deel te nemen aan de verdere behandeling van en de beslissing over klachten, aan de behandeling waarvan zij voor hun aftreden reeds hebben deelgenomen.
12. Het lidmaatschap van een raad van discipline is niet verenigbaar met het lidmaatschap van de algemene raad of van het hof van discipline en met de functie van deken.
13. Tussen de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de leden van een raad van discipline mag niet bestaan de verhouding van echtgenoten, bloed- of aanverwantschap tot de derde graad ingesloten, een maatschap of ander duurzaam samenwerkingsverband tot het uitoefenen van het beroep van advocaat of de verhouding van werkgever tot werknemer.
14. Het in de artikelen 11, aanhef en onder a tot en met c, 12, eerste lid, 13, eerste tot en met vierde lid, 13a en 13b, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie bepaalde is van toepassing op de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de leden van de raad van discipline, met dien verstande dat het lidmaatschap van de leden van rechtswege vervalt zodra zij opgehouden hebben advocaat te zijn.
15. De raad van discipline benoemt en ontslaat zijn griffier en voorziet in diens vervanging bij verhindering of afwezigheid. Slechts advocaten die zijn ingeschreven bij een rechtbank binnen het rechtsgebied van de betrokken raad, zijn als zodanig benoembaar.

Artikel 46c

1. Klachten tegen advocaten worden ingediend bij de deken van de orde waartoe zij behoren.
2. De deken stelt een onderzoek in naar aanleiding van elke bij hem ingekomen klacht. Hij tracht in de gevallen die daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komen, een oplossing in der minne tot stand te brengen.
3. De deken is bevoegd een klacht te verwijzen naar een lid van de raad van toezicht ten einde haar te onderzoeken en af te handelen op de wijze als in dit artikel omschreven.

4. De deken brengt de klachten, welke hij niet in der minne oplost, ter kennis van de raad van discipline. Hiervan stelt hij de advocaat tegen wie de klacht is gericht en de klager op de hoogte. Indien hij op grond van zijn onderzoek van oordeel is dat de klacht kennelijk ongegrond of van onvoldoende gewicht is, deelt hij dat met redenen omkleed bij de ter kennisbrenging van de klacht aan de raad van discipline mee.

5. De deken kan ook ambtshalve een klacht tegen een advocaat bij de raad van discipline indienen. Hij stelt daarvan de advocaat tegen wie de klacht is gericht, op de hoogte.

6. Klachten tegen een deken van een orde worden ingediend bij of terstond doorgezonden aan de voorzitter, of bij diens ontstentenis, aan de plaatsvervangend voorzitter van de raad van discipline. Deze verwijst de zaak naar de deken van een andere orde in zijn ressort, ten einde haar op de wijze als in de vorige leden omschreven, te behandelen. Hij geeft daarvan kennis aan de deken tegen wie de klacht is gericht en aan de klager.

Artikel 46d

1. De voorzitter van de raad van discipline kan kennelijk niet-ontvankelijke en kennelijk ongegronde klachten, alsmede klachten, die naar zijn oordeel van onvoldoende gewicht zijn of die niet zullen leiden tot het opleggen van een der in artikel 48 genoemde maatregelen, bij met redenen omklede beslissing schriftelijk afwijzen. Hij kan alvorens deze beslissing te nemen de deken door wiens tussenkomst de klacht is ingediend, de klager en de advocaat tegen wie de klacht is ingediend, horen.

2. De in het voorgaande lid bedoelde beslissing wordt schriftelijk ter kennis gebracht van de deken, de klager en van de advocaat tegen wie de klacht is gericht.

3. De voorzitter kan zich bij de uitoefening van de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid door de plaatsvervangend voorzitter doen vervangen.

Artikel 47

1. Aan de behandeling en de beslissing van tuchtzaken wordt op straffe van nietigheid deelgenomen door vijf leden van de raad van discipline, onder wie de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter, dan wel beiden.

2. De leden van de raad van discipline kunnen zich verschonen en kunnen worden gewraakt indien er te hunnen aanzien feiten en omstandigheden bestaan, waardoor in het algemeen de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden. De bepalingen van de artikelen 512 tot en met 524 van het Wetboek van Strafvordering zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de aanwijzing bedoeld in artikel 522 van dat Wetboek geschiedt door het hof van discipline.

3. Een lid van de raad van discipline mag op straffe van nietigheid niet deelnemen aan de behandeling van een zaak, waarin hij als deken of lid van een raad van toezicht het in artikel 46c bedoelde onderzoek heeft verricht.

Artikel 48

1. De beslissingen van de raad van discipline over de hem voorgelegde klachten zijn op straffe van nietigheid met redenen omkleed.

2. De raad kan, *indien hij oordeelt dat het tegen de betrokken advocaat gerezen bezwaar gegrond is*, een der volgende maatregelen opleggen:

- a. enkele waarschuwing;
- b. berisping;
- c. schorsing in de uitoefening van de praktijk voor ten hoogste gedurende een jaar;
- d. schrapping van het tableau.

3. *Indien enig door artikel 46 beschermd belang dat vordert*, kan de raad van discipline bij de beslissing houdende oplegging van een der laatstge-

V noemde drie maatregelen besluiten tot openbaarmaking van de opgelegde maatregel, al dan niet met de gronden waarop deze berust, op de door hem te bepalen wijze.

4. Tot de tenuitvoerlegging van maatregelen overeenkomstig dit artikel opgelegd, wordt eerst overgegaan zodra zij in kracht van gewijsde zijn gegaan.

5. Schorsing in de uitoefening van de praktijk brengt mede verlies van de betrekkingen, waarbij de hoedanigheid van advocaat vereiste is voor verkiezbaarheid of benoembaarheid.

Artikel 48a

1. Bij de oplegging van de maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk kan de raad van discipline daarbij zowel ten aanzien van deze maatregel, als ten aanzien van de openbaarmaking daarvan en van het verbod om de titel van advocaat te voeren bepalen, dat deze maatregel geheel of voor een door de raad van discipline te bepalen gedeelte niet ten uitvoer zal worden gelegd, tenzij de raad van discipline later anders mocht bepalen op grond dat de betrokken advocaat zich voor het einde van een in de beslissing aan te geven proeftijd aan een in artikel 46 bedoelde gedraging heeft schuldig gemaakt of een bijzondere voorwaarde welke welke in de beslissing mocht zijn gesteld, niet heeft nageleefd.

2. De proeftijd belooft ten hoogste twee jaren. Deze gaat in zodra de beslissing in kracht van gewijsde is gegaan.

Artikel 48b

1. Bij de beslissing bedoeld in het eerste lid van het voorgaande artikel kan de raad van discipline als bijzondere voorwaarde stellen dat de betrokken advocaat de door zijn gedraging veroorzaakte schade geheel of tot een bij de beslissing te bepalen gedeelte binnen een daarbij te stellen termijn, korter dan de proeftijd, vergoedt.

2. Bovendien is de raad van discipline bevoegd bij de beslissing ook andere bijzondere voorwaarden, de praktijkbeoefening van de betrokken advocaat gedurende de proeftijd of een bij de beslissing te bepalen gedeelte daarvan betreffende, te stellen.

Artikel 48c

1. Met het toezicht op de naleving der voorwaarden is belast de deken van de orde, waartoe de betrokken advocaat behoort, tenzij de raad van discipline het toezicht aan een in overleg met de deken aan te wijzen ander lid van de betrokken orde opdraagt. Indien de betrokken advocaat de deken is, wijst de raad van discipline een ander lid van de betrokken orde aan in overleg met het in artikel 23, eerste lid, bedoelde lid van de raad van toezicht.

2. De in het eerste lid van dit artikel bedoelde deken of het met het toezicht belaste lid van de orde kan, ingeval de betrokken advocaat de voorwaarden gedurende de proeftijd niet naleeft, daarvan kennis geven aan de raad van discipline, met zodanige vordering als hij nodig acht.

Artikel 48d

De raad van discipline die het in artikel 48a bedoelde bevel heeft gegeven, kan, hetzij op vordering van de in artikel 48c bedoelde deken of het met het toezicht belaste lid van de orde, hetzij op verzoek van de betrokken advocaat, hetzij ambtshalve, gedurende de proeftijd in de gestelde bijzondere voorwaarden wijziging brengen.

Artikel 48e

De raad van discipline, die met toepassing van artikel 48a heeft bepaald dat de opgelegde maatregel voor een door hem te bepalen gedeelte niet ten uitvoer zal worden gelegd, kan hetzij op vordering van de betrokken deken

of het met het toezicht belaste lid van de orde, hetzij ambtshalve, last geven dat alsnog tot tenuitvoerlegging zal worden overgegaan. Een zodanige last kan niet meer worden gegeven wanneer sedert het einde van de proeftijd drie maanden verstreken zijn.

Artikel 48f

Een beslissing als bedoeld in de artikelen 48d en 48e wordt niet gegeven dan na verhoor, althans behoorlijke oproeping, van de betrokken advocaat, voor welk verhoor tevens de in het eerste lid van artikel 48c bedoelde toezichthouder wordt opgeroepen. Op het verhoor en de beslissing zijn de bepalingen van het tweede tot en met het laatste lid van artikel 49 en het eerste lid van artikel 50 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 48g

Een beslissing als bedoeld in de artikelen 48d en 48e is niet aan enig rechtsmiddel onderworpen.

Artikel 48h

1. Indien de deken door wiens tussenkomst de klacht aanhangig is gemaakt, verzoekt de behandeling daarvan bij te wonen, stelt de raad van discipline hem daartoe steeds in de gelegenheid. De raad kan overigens de deken door wiens tussenkomst de klacht aanhangig is gemaakt, uitnodigen de behandeling daarvan bij te wonen.
2. Betreft de klacht de deken van de orde, dan kan de behandeling worden bijgewoond door het in artikel 23, eerste lid, bedoelde lid van de raad van toezicht van die orde. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 49

1. De raad van discipline neemt geen beslissing dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de klager.
2. De raad van discipline legt geen maatregel op dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de betrokken advocaat. Deze is bevoegd zich bij de behandeling van een klacht door een advocaat te doen bijstaan. De betrokken advocaat en zijn raadsman worden in de gelegenheid gesteld tijdig van de processtukken kennis te nemen. Hun wordt door de griffier van de raad van discipline tijdig medegedeeld, waar en wanneer deze gelegenheid bestaat.
3. De raad van discipline kan getuigen en deskundigen oproepen en horen.
4. Op verzoek van de raad van discipline doet de officier van justitie hen dagvaarden. De getuigen en deskundigen zijn na dagvaarding verplicht te verschijnen.
5. Verschijnt een getuige of deskundige op de dagvaarding niet, dan doet de officier van justitie op verzoek van de raad van discipline hem andermaal dagvaarden, desverzocht met bevel tot medebrenging.
6. Artikel 556 van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.
7. De voorzitter beëdigt de getuige, dat hij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen; de getuige is verplicht op de gestelde vragen te antwoorden. De voorzitter beëdigt de deskundige, dat hij zijn taak naar geweten zal vervullen; de deskundige is verplicht de van hem gevorderde diensten te verrichten.
8. Op de getuigen en deskundigen vinden de artikelen 217–219 van het Wetboek van Strafvordering overeenkomstige toepassing.
9. De getuigen en deskundigen ontvangen desverkiezend op vertoon van hun oproeping of dagvaarding schadeloosstelling van het Rijk door de officier van justitie te begroten overeenkomstig het bij en krachtens de Wet tarieven in burgerlijke zaken bepaalde.

10. De raad van discipline kan, indien enig door artikel 46 beschermd belang dat vordert en alsdan met toestemming van de klager, beslissen dat de zitting in het openbaar wordt gehouden.

Artikel 50

1. De griffier van de raad van discipline zendt van de beslissingen van de raad *bij aangetekende brief* onverwijld afschrift:
  - a. aan de betrokken advocaat;
  - b. aan de deken der Nederlandse orde van advocaten;
  - c. *aan de deken van de orde waarvan de advocaat deel uitmaakt, of indien de betrokken advocaat de deken is, aan het in het eerste lid van artikel 23 bedoelde lid van de raad van toezicht en aan de deken naar wie de klacht ingevolge artikel 46e, zesde lid, is verwezen.*
  - d. indien de beslissing werd gegeven krachtens een verwijzing als bedoeld in het derde lid van artikel 46a, aan de raad *van discipline* der orde waarvan de betrokken advocaat deel uitmaakt.
2. Indien werd beslist naar aanleiding van een klacht, als bedoeld in artikel 46c, eerste lid, wordt ook aan de klager bij aangetekende brief een afschrift van de beslissing gezonden.

Artikel 50a

1. De reis- en verblijfkosten van de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter worden vergoed en komen ten laste van de Staat.
2. De reis- en verblijfkosten van de leden van de raad van discipline en van de griffier worden vergoed en komen ten laste van de Nederlandse orde.

Artikel 51

1. Het hof van discipline is gevestigd te Utrecht. Het bestaat uit drie door Ons benoemde leden, waaronder de voorzitter, en twee leden-advocaten, alsmede uit door Ons benoemde plaatsvervangende leden en plaatsvervangende leden-advocaten, tot het door Ons, onderscheidenlijk door het college van afgevaardigden nodig geachte aantal.
2. De voorzitter en de overige door Ons benoemde leden en plaatsvervangende leden worden voor de tijd van vijf jaren benoemd uit leden van de rechterlijke macht, met rechtspraak belast. De leden-advocaten en plaatsvervangende leden-advocaten worden door het college van afgevaardigden voor de tijd van vijf jaren gekozen.
3. Het hof van discipline benoemt en ontslaat zijn griffier en voorziet in zijn vervanging bij verhindering of afwezigheid. Slechts advocaten zijn als zodanig benoembaar.
4. De leden-advocaten, plaatsvervangende leden-advocaten en de griffier van het hof van discipline kunnen niet gelijktijdig zijn lid van de algemene raad of van een raad *van discipline*.

Artikel 52

1. De voorzitter, de leden en plaatsvervangende leden treden af met ingang van de eerstvolgende maand nadat zij de leeftijd van zeventig jaren hebben bereikt.
2. Tussen de voorzitter, de leden, plaatsvervangende leden en de griffier mag niet bestaan de verhouding van echtgenoten en bloed- of aanverwantschap tot de derde graad ingesloten.
Tussen de leden-advocaten en de plaatsvervangende leden-advocaten mag voorts niet bestaan een maatschap of ander duurzaam samenwerkingsverband tot het uitoefenen van het beroep van advocaat of de verhouding van werkgever tot werknemer

Artikel 53

1. Als leden-advocaten en plaatsvervangende leden van het hof van discipline zijn slechts verkiesbaar advocaten, die langer dan zeven jaren binnen het Rijk de praktijk hebben uitgeoefend en die de ouderdom van zeventig jaren nog niet hebben bereikt.
2. De stemming geschiedt schriftelijk en voor elk lid afzonderlijk.
3. De plaatsvervangende leden van het hof nemen zitting in volgorde van benoeming of verkiezing.
4. Leden van de algemene raad, *van een raad van toezicht of van een raad van discipline*, die tot lid *of plaatsvervangend lid* van het hof van discipline zijn gekozen, treden bij het aanvaarden dezer functie af als lid van de *betrokken raad*.

Artikel 54

Het in de artikelen 11, aanhef en onder a tot en met c, 12, eerste lid, 13, *eerste tot en met vierde lid*, 13a en 13b, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie bepaalde is van toepassing ten aanzien van de leden en plaatsvervangende leden van het hof van discipline, met dien verstande dat het lidmaatschap van de leden-advocaten en de plaatsvervangende leden-advocaten *van rechtswege vervalt* indien zij hebben opgehouden advocaat te zijn.

Artikel 55

1. Het hof van discipline waakt tegen nodeloze vertraging van het onderzoek door de raden *van discipline*.
2. Het kan zich de stukken doen overleggen en een termijn bepalen, binnen welke de beslissing moet zijn genomen.
3. Indien een *raad van discipline* hieraan niet voldoet, kan het hof de behandeling van de zaak aan zich trekken en in het hoogste ressort beslissen.

Artikel 56

1. Van de beslissingen van de raad van discipline kan gedurende dertig dagen na de verzending van het in artikel 50 bedoelde afschrift hoger beroep worden ingesteld bij het hof van discipline door:
  - a. de klager die ingevolge artikel 46c, eerste lid, de klacht die tot de beslissing heeft geleid heeft ingediend, indien en voor zover daarbij de klacht ongegrond is verklaard;
  - b. de deken die ingevolge artikel 46c, vijfde lid, de klacht die tot de beslissing heeft geleid heeft ingediend, indien en voor zover daarbij de klacht ongegrond is verklaard;
  - c. de advocaat jegens wie de beslissing is genomen.
2. Van alle beslissingen van de raad *van discipline* kan voorts binnen dezelfde termijn hoger beroep worden ingesteld door de deken der Nederlandse orde van advocaten. Hij kan zich vooraf de stukken doen overleggen. Hij kan bij de uitoefening van deze bevoegdheden zich door een lid van de algemene raad doen vervangen.
3. Het beroep wordt ingesteld bij met redenen omklede memorie, in zeventvoud in te dienen bij de griffier van het hof van discipline en vergezeld van zes afschriften van de beslissing waarvan beroep. De griffier geeft van de instelling van het beroep onverwijld kennis aan de raad van discipline die de beslissing in eerste aanleg heeft genomen en, voor zover het hoger beroep niet door hen is ingesteld, aan *de deken van de orde waarvan de betrokken advocaat deel uitmaakt, aan de betrokken advocaat en aan de klager*.
4. Indien een ingesteld hoger beroep wordt ingetrokken, bepaalt, voor het geval dat *de maatregel* van schorsing in de uitoefening van de praktijk is opgelegd, het hof van discipline, de betrokken advocaat gehoord of behoorlijk opgeroepen, de dag waarop de schorsing aanvangt.

5. De leden van het hof van discipline kunnen zich verschonen en kunnen worden gewraakt, indien er te hunnen aanzien feiten of omstandigheden bestaan, waardoor in het algemeen de rechterlijke onpartijdigheid schade zou kunnen lijden. De bepalingen van de artikelen 512 tot en met 524 van het Wetboek van Strafvordering zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 56a

1. De voorzitter van het hof van discipline kan beroepen als bedoeld in artikel 56, eerste lid, die kennelijk niet ontvankelijk of kennelijk ongegrond zijn, dan wel naar zijn oordeel niet zullen leiden tot een andere beslissing dan die van de raad van discipline, bij met redenen omklede beslissing afwijzen. Hij kan alvorens deze beslissing te nemen de deken door wiens tussenkomst de klacht in eerste aanleg is ingediend, de klager en de betrokken advocaat horen.

2. De voorzitter brengt de in het voorgaande lid bedoelde beslissing schriftelijk ter kennis van de deken van de Nederlandse orde van advocaten, van de deken van de orde door wiens tussenkomst de klacht in eerste aanleg is ingediend, de klager en de betrokken advocaat.

3. De voorzitter kan zich bij de uitoefening van de in het eerste lid bedoelde bevoegdheden doen vervangen door een plaatsvervangend voorzitter, lid van de rechterlijke macht.

Artikel 56b

1. Tegen de beslissing in artikel 56a, eerste lid, bedoeld, kan de deken van de Nederlandse orde van advocaten binnen veertien dagen na de verzending schriftelijk verzet doen bij het hof van discipline.

2. Ten gevolge van het verzet vervalt de beslissing. Artikel 56a, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 57

1. Het hof van discipline beslist niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de betrokken advocaat, van de deken der Nederlandse orde van advocaten, zo deze hoger beroep heeft ingesteld, en van de klager. De betrokken advocaat is bevoegd zich bij de behandeling van een klacht door een advocaat te doen bijstaan.

2. Op de behandeling in hoger beroep zijn het derde tot en met het laatste lid van artikel 49 van overeenkomstige toepassing.

3. Het hof van discipline kan de deken, die de betrokken zaak heeft onderzocht of het lid van de raad van toezicht dat hem bij de instructie van de zaak heeft vervangen, alsmede de raad van discipline die de beslissing in eerste aanleg heeft genomen, uitnodigen nadere inlichtingen te verschaffen.

4. Het hof van discipline onderzoekt op grondslag van de beslissing van de raad van discipline. Het hof kan mede oordelen over feiten die de raad van discipline niet voor een maatregel vatbaar heeft geacht, en kan door de raad van discipline onbewezen geachte feiten onderzoeken.

5. Indien alleen de betrokken advocaat hoger beroep heeft ingesteld, kan het hof van discipline slechts met eenparigheid van stemmen de opgelegde maatregel verzwaren. *In de overige gevallen kan het hof van discipline een maatregel opleggen, een opgelegde maatregel verlichten of verzwaren, of bepalen dat er geen grond is voor het opleggen van een maatregel.*

6. De beslissing van het hof van discipline is met redenen omkleed.

Artikel 57a

Indien het hof van discipline bij oplegging van de maatregel van schorsing beslist dat deze, overeenkomstig het in artikel 48a bepaalde, geheel of gedeeltelijk niet ten uitvoer zal worden gelegd, wordt de beslissing over de tenuitvoerlegging van de maatregel overgelaten aan de raad van discipline die

in eerste aanleg over de klacht heeft geoordeeld. De artikelen 48b tot en met 48g zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 58

De griffier van het hof van discipline zendt van de beslissing *bij aangetekende brief* onverwijld afschrift:

- a. aan de betrokken advocaat, bij aangetekende brief;
- b. aan de deken van de Nederlandse orde van advocaten;
- c. aan de raad van discipline die de zaak in eerste aanleg heeft behandeld;
- d. aan de deken van de orde waartoe de betrokken advocaat behoort, of indien de betrokken advocaat de deken is, aan het lid van de raad van toezicht bedoeld in artikel 23, eerste lid;
- e. indien de beslissing in eerste aanleg werd gegeven krachtens een verwijzing als bedoeld in het derde lid van artikel 46a, aan de voorzitter van de raad van discipline waarvan de betrokken advocaat deel uitmaakt;
- f. aan de klager, indien werd beslist naar aanleiding van een klacht in eerste aanleg, als bedoeld in artikel 46c, eerste lid.

Artikel 59

1. De maatregelen van schorsing in de uitoefening van de praktijk en van schrapping van het tableau worden zodra de beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, door de *griffier van de raad van discipline* medegedeeld aan de rechtbank bij welke de advocaat is ingeschreven.

2. De deken van de orde, waarvan de betrokken advocaat deel uitmaakt, of, in het geval vermeld in artikel 50, eerste lid, onder c, het daar bedoelde lid, draagt zorg voor de openbaarmaking van de beslissing als bedoeld in artikel 48, derde lid.

3. In geval van toepassing van de artikelen 48a tot en met 48g geschieden de mededeling, bedoeld in het eerste lid, en de openbaarmaking, bedoeld in het tweede lid, niet dan nadat last tot tenuitvoerlegging van de beslissing of het betrokken deel daarvan is gegeven.

Artikel 60

1. De door Ons benoemde leden en plaatsvervangende leden ontvangen vergoeding van reis- en verblijfkosten en verdere verschotten alsmede een door Onze Minister vast te stellen vacantiegeld.

2. De leden-advocaten en plaatsvervangende leden-advocaten en de griffier ontvangen vergoeding van reis- en verblijfkosten en verdere verschotten van de Nederlandse orde. De griffier ontvangt bovendien een vergoeding van de Nederlandse orde, waarvan het bedrag wordt vastgesteld door de algemene raad.

3. De overige kosten van het hof van discipline komen ten laste van de Nederlandse orde, met dien verstande dat de kosten die voortvloeien uit beroepen bedoeld in artikel 56, eerste lid, onder a, door de staat aan de Nederlandse orde worden vergoed.

§ 5. Van de procureurs

Artikel 61

1. De procureurs worden ingeschreven bij de rechtbank van het arrondissement, waarin hun kantoor is gevestigd.

2. De inschrijving geldt als toelating bij de rechterlijke colleges, in het arrondissement gevestigd. Een procureur kan niet gelijktijdig ook bij een rechterlijk college buiten het arrondissement zijn ingeschreven.

Artikel 62

1. Ieder, die aan een Nederlandse universiteit of hogeschool in de zin van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs heeft verkregen:

hetzij de graad van doctor in de rechtswetenschap,

hetzij de graad van doctor in de rechtsgeleerdheid of de hoedanigheid van meester in de rechten, mits deze hoedanigheid verkregen is op grond van het afleggen van een examen in het Nederlands burgerlijk en handelsrecht *en strafrecht, alsmede in een van de drie volgende vakken: het Nederlands staatsrecht, administratief recht of belastingrecht,*

is bevoegd aan de voorzitter van de rechtbank schriftelijk inschrijving als procureur te verzoeken.

2. De griffier zendt onverwijld afschrift van het verzoek aan de raad.

Artikel 63

1. De procureurs worden bij de rechtbank, waarbij zij verlangen te worden ingeschreven, op requisitor van het openbaar ministerie beëdigd.

2. Zij leggen dezelfde eed of belofte af als de advocaten, met toevoeging aan het formulier van eedsaflegging van de woorden «alsmede dat ik mijn plichten als procureur getrouw zal vervullen».

3. De procureurs, die reeds als advocaat beëdigd zijn, leggen de volgende eed (belofte) af:

«Ik zweer (beloof), dat ik mijn plichten als procureur getrouw zal vervullen».

Artikel 64

De artikelen 2, derde lid, en 4 tot en met 9 zijn op de procureurs van overeenkomstige toepassing.

Artikel 65

De procureurs oefenen hun functiën uit overeenkomstig de Wet op de rechterlijke organisatie, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de orde door de gerechtshoven en rechtbanken, indien nodig, voor de inwendige dienst voor te schrijven, alsmede overeenkomstig de bijzondere wetten en besluiten.

Artikel 66

De artikelen 12, eerste tot en met derde en vijfde lid, en 16 zijn op de procureurs van overeenkomstige toepassing.

Artikel 67

1. De rechtzoekende die niet of niet tijdig een procureur bereid vindt hem zijn diensten te verlenen in een zaak, waarin vertegenwoordiging door een procureur is voorgeschreven dan wel bijstand uitsluitend door een advocaat of procureur kan geschieden, kan zich wenden tot de deken van de orde van advocaten in het arrondissement waar de zaak moet dienen, met het verzoek een procureur aan te wijzen.

2. Het bepaalde in artikel 13, tweede, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 68

Zij zijn gehouden in persoon, of in geval van afwezigheid of belet, door een andere procureur vertegenwoordigd, zich in hun kostuum op de terechtzittingen te laten vinden, wanneer hun zaken worden opgeroepen; zij zullen verder in de zaken, aan hen opgedragen, aanwezig moeten zijn bij al die handelingen, waarbij de wet hun tegenwoordigheid vereist.

Artikel 69

Waar in de artikelen 17–60 van de advocaten wordt gesproken, zijn de procureurs daaronder begrepen.

Artikel 69a

Tot het voeren van de titel van procureur is uitsluitend gerechtigd hij die in Nederland als procureur is ingeschreven.

§ 6. Van het bureau van consultatie

Artikelen 70–74

Vervallen (Wet van 4 juli 1957, Stb. 233)

§ 7. Van de raad van rechtsbijstand in strafzaken

Artikel 75

1. Er is in elk arrondissement een raad van rechtsbijstand in strafzaken, bestaande uit ten minste drie advocaten, te benoemen door de rechtbank uit een door de raad van de orde in het arrondissement opgemaakte voordracht van twee personen voor elke vacature.
2. De rechtbank regelt tevens de aftreding: de aftredenden zijn opnieuw benoembaar.
3. De raad van rechtsbijstand is bevoegd, zich te splitsen in afdelingen van ten minste twee leden.
4. Indien de raad van rechtsbijstand in afdelingen is gesplitst, geschiedt het onderzoek en de beslissing door een afdeling.
5. De raad van rechtsbijstand of een afdeling vergadert naar de behoeften.

Artikel 76

Het hoofddoel van de raad van rechtsbijstand is om op de voet van het bepaalde in de artikelen 42 en 43 van het Wetboek van Strafvordering aan onvermogennde verdachten een raadsman toe te voegen. Voorts kan hij ook aan andere personen die zich krachtens het Wetboek van Strafrecht of het Wetboek van Strafvordering door een advocaat kunnen doen bijstaan, indien zij onvermogennd zijn, een advocaat toevoegen en overigens in strafzaken de voorlichting verstrekken die hij dienstig acht.

Artikel 77

De raad van rechtsbijstand is bevoegd iedere bij het betrokken college ingeschreven advocaat toe te voegen, zomede iedere andere binnen het Rijk de praktijk uitoefenende advocaat, die zich daartoe beschikbaar stelt.

§ 8. Slotbepalingen

Artikel 78

1. Artikel 19 der Wet op de rechterlijke organisatie en het beleid der Justitie wordt gelezen:
«Alles wat de wijze van eedsaflegging, het costuum der onderscheiden regterlijke ambtenaren en der advocaten en procureurs, de afwezigheid, de afwisseling, en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven, regtbanken en kantongeregten aangaat, zal bepaald worden bij reglementen van openbaar bestuur.»
2. De artikelen 875 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en 42, tweede lid van het Wetboek van Strafvordering vervallen.

Artikel 79

1. De op de dag van inwerkingtreding van deze Wet bij de Hoge Raad ingeschreven advocaten en procureurs worden geacht te zijn ingeschreven bij de rechtbank van het arrondissement 's-Gravenhage.

2. De op de dag van inwerkingtreding van deze wet bij een gerechtshof ingeschreven advocaten en procureurs worden geacht te zijn ingeschreven bij de rechtbank van het arrondissement, waarin het gerechtshof is gevestigd.

3. De griffier van de Hoge Raad en van elk gerechtshof draagt zorg voor de overdracht van het tableau aan de griffier der rechtbank.

Artikel 80

Voor de advocaten en procureurs, die op 31 december 1947 bij meer dan één rechterlijk college waren ingeschreven, blijven de voor hen geldende bijzondere bepalingen van kracht. Voor de toepassing van de artikelen 20 en 22 worden zij geacht, te zijn ingeschreven alleen bij de rechtbank binnen welke arrondissement zij hun kantoor hebben.

Artikel 81

Vervallen. (Wet van 3 juli 1974, Stb. 382).

Artikel 82

1. De thans bestaande bureaus van consultatie en raden van rechtsbijstand worden geacht op grond van deze wet te zijn samengesteld.

2. Ten spoedigste wordt overgegaan tot de verkiezing van raden en van het college van afgevaardigden overeenkomstig de bepalingen van deze wet.

Artikel 83

1. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

2. Zij kan worden aangehaald als «Advocatenwet».